

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 194/24

Luxembourg, 19. november 2024

Sodbi Sodišča v zadevah C-808/21 | Komisija/Češka republika in C-814/21 | Komisija/Poljska (Pravica biti voljen in članstvo v politični stranki)

Državljanstvo Unije: odrekanje pravice do članstva v politični stranki državljanom Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, je v nasprotju s pravom Unije

Z naložitvijo take zahteve glede državljanstva Češka republika in Poljska ne zagotavljata enakega obravnavanja v primerjavi z svojimi državljani, kar zadeva z učinkovito uresničevanje pravice biti voljen na občinskih in evropskih volitvah

Pravo Unije podeljuje pravico voliti in biti voljen na lokalnih in evropskih volitvah državljanom Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani. Učinkovito uresničevanje te pravice zahteva, da imajo ti državljani enak dostop do sredstev, ki jih imajo za uresničevanje navedene pravice na voljo državljani te države članice. Ker pripadnost politični stranki bistveno prispeva k uresničevanju volilnih pravic, ki jih podeljuje pravo Unije, je Sodišče presodilo, da sta Češka republika in Poljska s tem, da sta državljanom Unije, ki prebivajo v teh državah članicah, niso pa njihovi državljani, odrekli pravico do članstva v politični stranki, to pravico kršili. Njihovo članstvo v politični stranki ne more ogroziti nacionalne identitete Češke republike ali Poljske.

Češka in poljska zakonodaja pravico do članstva v politični stranki podeljujeta le svojim državljanom. Zato po mnenju Evropske komisije državljani Unije, ki prebivajo v teh državah članicah, niso pa njihovi državljani, svoje pravice biti voljen na občinskih in evropskih volitvah, ki jo priznava pravo Unije, ne morejo uresničevati pod enakimi pogoji kot češki in poljski državljani.

Ker je Komisija menila, da tako odrekanje pomeni različno obravnavanje na podlagi državljanstva, ki je s pravom Unije prepovedano,¹ je pri Sodišču proti Češki republiki in Poljski² vložila tožbi zaradi neizpolnitve obveznosti.

Sodišče je tema tožbama ugodilo in ugotovilo, da ti državi članici nista izpolnili obveznosti, ki jih imata na podlagi Pogodb.

Navedlo je, da **učinkovito uresničevanje volilnih pravic na občinskih in evropskih volitvah**, ki jih zagotavlja pravo Unije, **zahteva, da imajo državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani, enak dostop do sredstev, ki jih imajo za učinkovito uresničevanje teh pravic na voljo državljani te države članice.**

Politične stranke pa imajo ključno vlogo v sistemu predstavniške demokracije, ki udejanja vrednoto demokracije, na kateri med drugim temelji Unija. Zato **prepoved pripadnosti politični stranki postavlja te državljane Unije glede kandidiranja na občinskih in evropskih volitvah v manj ugoden položaj kot češke in poljske državljane.**

Možnost za izvolitev zadnjenavedenih namreč med drugim izboljšuje dejstvo, da so lahko člani politične stranke, ki ima organizacijske strukture ter človeške, upravne in finančne vire za podpiranje njihovih kandidatur. Poleg tega je pripadnost politični stranki eno od meril, ki vplivajo na izbiro volivcev.

Tega različnega obravnavanja, ki ga pravo Unije prepoveduje, ni mogoče upravičiti z razlogi, ki se nanašajo

na spoštovanje nacionalne identitete. Pravo Unije namreč od držav članic ne zahteva, da zadevnim državljanom Unije zagotovijo pravico voliti in biti voljen na nacionalnih volitvah, niti jim ne prepoveduje, da omejijo vlogo teh državljanov v politični stranki v okviru teh volitev.

OBVESTILO: Tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti lahko zoper državo članico, ki ni izpolnila obveznosti iz prava Unije, vložijo Komisija ali druga država članica. Če Sodišče ugotovi, da obveznosti niso bile izpolnjene, mora ta država članica v kar najkrajšem času sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe. Če Komisija meni, da država članica ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe, lahko vložijo novo tožbo, s katero zahteva naložitev denarnih sankcij. Če pa Komisija ni bila obveščena o ukrepih za prenos direktive, lahko Sodišče na predlog Komisije sankcije naloži že v prvi sodbi.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

Celotno besedilo in povzetek sodb ([C-808/21](#), [C-814/21](#)), kadar je bil ta povzetek pripravljen, sta objavljena na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Posnetki z razglasitve sodb so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ In sicer s členom 22 PDEU, v skladu s katerim ima vsak državljan Unije, ki prebiva v državi članici, nima pa njenega državljanstva, pravico, da v tej državi voli in je voljen na občinskih volitvah in volitvah v Evropski parlament pod enakimi pogoji kakor državljani te države.

² Tožba zoper Češko republiko se nanaša tudi na prepoved članstva v političnem gibanju, ki velja za državljane Unije, ki prebivajo v tej državi članici, niso pa njeni državljani.